

Znění dotazu:

V §45 odst. 3 zákona je uvedeno, že klíčový auditorský partner odpovědný za provádění povinného auditu subjektu veřejného zájmu musí být při provádění auditorské zakázky vystřídán nejpozději do 7 let od zahájení provádění povinného auditu a může provádět auditorskou činnost v tomto subjektu veřejného zájmu nejdříve po uplynutí 2 let.

Započítává se do běhu lhůt i doba, po kterou byl klíčový auditorský partner odpovědný za provádění povinného auditu subjektu veřejného zájmu ještě před datem účinnosti zákona, tzn. zda platí tyto lhůty retrospektivně nebo počínají plynout až od data účinnosti tohoto zákona tzn. 14. dubnem 2009?

Stanovisko k dotazu

Problém vznikl nabytím účinnosti zákona. Jestliže auditor prováděl audit určitého subjektu před nabytím účinnosti zákona, ani zde nemohlo jít o subjekt veřejného zájmu. Zákon resp. právní norma, která by určité subjekty za subjekty veřejného zájmu označovala, zde nebyla. Je sice pravdou, že zde byla Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS. Tato směrnice vstoupila v platnost dnem 29. 6. 2006, ale byla implementována do právního řádu České republiky až právě zákonem.

Auditor tedy mohl předpokládat, že v České republice zákon implementuje požadavek z čl. 42 odst. 2 uvedené směrnice, týkající se časového omezení v působení auditorů u subjektů veřejného zájmu. To však nic nemění na skutečnosti, že v právním řádu České republiky byl takový požadavek (doba max. 7 let k vystřídání auditora) stanoven až s účinností zákona. Jak je i z dotazu zřejmé, nebyla zde dříve, za účinnosti zrušeného zákona č. 254/2000 Sb., o auditorech a změně zákona č. 165/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ani žádná lhůta či doba, kterou by bylo možno „započíst“ ve smyslu § 53 zákona. Na základě uvedeného nelze jinak než uzavřít, že doba 7 let dle § 45 odst. 3 zákona může být počítána nejdříve od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Je však namístě poznamenat, že není vyloučeno, že zde byl jiný záměr zákonodárce. Pokud však existoval záměr počítat i dobu před nabytím účinnosti zákona, nebyl takový záměr ve znění zákona dostatečně vyjádřen. Není zde tedy v zákoně ani žádné ustanovení, které by takovou určitou (patrně nepravou a tedy možná i přípustnou) retroaktivitu zavádělo. Výslovné zavedení takové (byť třeba nepravé) retroaktivity by však mohlo být vždy sporné. To zejména proto, že institut „subjektů veřejného zájmu“ zde nebyl a auditor se nemohl na nově zákonem zaváděný následek připravit, ani jej nemohl předvídat.

Je-li subjektem veřejného zájmu společnost, jejíž akcie nebo dluhopisy jsou registrovány na veřejném trhu cenných papírů nebo se jimi obchoduje podle předpisů registrované burzy nebo jiné ekvivalentní instituce, požadavek na rotaci klíčového auditorského partnera je obsažen též v Etickém kodexu Komory auditorů České republiky. Domníváme se proto, že v případě výše zmíněných společností bude třeba aplikovat ustanovení odstavce 290.154 Etického kodexu a tudíž provést povinnou rotaci klíčového partnera v termínu, který mu odpovídá.